

Prvé čítanie

Sof 3,14-18a

1. Kontext (literárny a dejinný)

Deviate a záverečné orákulum v Sofoniášovej knihe (3,14-20) pozostáva z volania k Jeruzalemu. Mesto sa má radowať, že rozsudok o jeho zničení bol zrušený a že Boh, PÁN, je proklamovaný za „Izraelského kráľa“ (מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל יהוה) *melech jisrael Adonaj*), je v jeho strede. V závere orákula, čo nie je v liturgickej stati, sa Boh obracia k jasavému zhromaždeniu a uisťuje mu svoju pomoc (vv. 18-20).

2. Štruktúra / dynamika textu

Verše 14-17 predkladajú hlas, presnejšie nedefinovanej osoby, azda z kňazského rádu (ktorá podobne aj v Ž 22,22-26 svedčí o náhlej zmene zo žalospevu na výzvu k radosti a), ktorá **vyzýva k radosti** (v. 14), lebo Pán **zrušil rozsudok** (v. 15). Budú ohlasovať Jeruzalemu **aj iní to známe „Neboj sa!“** (v. 16), lebo všetci uznajú **Pána uprostred ako dôvod radosti** (v. 17). Tieto verše pripomínajú Izaiášove slová vyslobodenia „Hovorte k srdcu Jeruzalema a volajte mu, že sa skončilo jeho otroctvo a je odčinená jeho vina...“ (40,2). Sofoniášove proroctvá využívajú kňazskú a právnickú terminológiu. Vyjadrenie „obnovuje k tebe svoju lásku“ (v. 17) možno z hebrejčiny preložiť „umlčí ťa svojou láskou“.

3. Nosné motívy

Kľúčovým slovom v stati je **radosť**. Odomyká stať aj pre dnešného čitateľa. Nepostačí však iba slovo radosť, ale jej spoločné a jednohlasné oslavovanie. Ale ani ono nespočíva iba v navrátení sa do pôvodného stavu spokojnosti po tom, čo zasiahla Božia spravodlivosť. Skutočná radosť a jej prežívanie spočíva najmä v zmenených vzťahoch medzi dvomi protagonistami.

4. Výzvy a možnosti realizácie

Radowať sa iba spoločne s inými. Alebo **nenechať si radosť pre seba**, ale vedieť ňou nakaziť aj iných. Nie smiechom, ale vnútorným šťastím, ktoré prináša harmóniu. Afričania majú výrok **ubuntu, botho**, ktorým sa myslí akási podstata ľudskosti. Vieš, kedy je prítomná a kedy chýba. Ľudskosť, vnímavosť, nežnosť, pohostinstvo, disponibilita, zraniteľnosť v prospech iných... sú jej prejavy.

Druhé čítanie

Flp 4,4–7

1. Kontext

List Filipanom je adresovaný prvej kresťanskej európskej obci, v dôležitej rímskej kolónii v Macedónsku, ku ktorej Pavol prežíval veľmi intenzívny a vrúcny vzťah. Text tohto nedeľného čítania z listu Filipanom sa nachádza na konci bloku výziev a výstrah pre kresťanov vo Filipách. Nášmu textu predchádza výstraha pred tými, ktorí majú laxný až odmietavý postoj voči Božiemu zákonu. Po našom texte nasleduje Pavlovo poďakovanie za materiálne dobrodenia, ktoré sa mu dostali od Filipanov.

2. Štruktúra / dynamika textu

Vo **verši 4** Pavol dvojnásobným apelom vyzýva kresťanov k radosti. Nie len tým, že sa tu objavuje slovo radosť dvakrát, ale aj tým, že už druhýkrát píše túto výzvu. Prvýkrát to bolo v 3,1. Tato radosť má preniknúť srdcia veriacich a tým sa má prejaviť aj v ich životoch. Nielen ich postojmi, ale aj konaním, čiže miernosťou, nijakými obavami, modlitbou a vzdávaním vďaky, o ktorých sa hovorí vo **vv. 5-6**. Pavol ubezpečuje v **poslednom verši** tohto textu, že následne po tejto zmene sa dostaví pokoj, ktorý nenechá na seba dlho čakať.

3. Nosné motívy

Hlavným a základným motívom je tu jednoznačne **radosť**, ktorá premieňa srdce človeka natoľko, že jeho vnútorné rozpoloženie **nemôže ovplyvniť žiadna vonkajšia negatívna okolnosť**. Táto radosť doslova núti k premene človeka, po ktorej sa **stáva láskavejším, istejším a odovzdanejším Bohu**. Celý tento aspekt zväčšuje vedomie druhého **Pánovho príchodu**. Prísľubom **Božieho pokoja** chcel Pavol, ako ten ktorý prežíval väzenie, zabezpečiť spoločenstvo vo Filipách o nádeji.

4. Výzvy a možnosti realizácie

Radosť z Pánovho príchodu, ku ktorej vyzýva Pavol má byť taká, aby dokázala dať **príklad** aj iným ľuďom a dokázala ich doslova „**infikovať**“ a pobádať k pevnému vzťahu s Bohom a konaniu dobra. Tieto úvahy o radosti z Pánovho príchodu dostávajú väčšiu intenzitu v adventnej rovine, kedy očakávame príchod Pána v tele malého dieťaťa na zem.

Evanjelium

Lk 3,10-18

1. Kontext

Nášmu textu predchádza v 2. kapitole Ježišovo narodenie v Betleheme, Ježišova obriezka, obetovanie v chráme a Simeonovo proroctvo. Nasleduje scéna, kedy Mária s Jozefom hľadajú 12-ročného Ježiša a nájdu ho v chráme. Po krátkej zmienke o Ježišovej mladosti, Lukáš uvádza kapitolu ohľadom Jánovho verejného účinkovania, kde sa odohráva aj dnešná nedeľná stať. Po nej ešte nasleduje zmienka o Jánovom uväznení, Ježišom krste a rodokmeni.

2. Štruktúra / dynamika textu / stručná dejová osnova

Náš text by sme mohli rozdeliť do dvoch segmentov. V prvom segmente vo **veršoch 10-14** môžeme hovoriť ako o **etickej** časti Jánovho rozprávania. Ján prikazuje tým, ktorý chcú vedieť, ako majú konať po zmene zmysľovania a obmytí krstom, ktoré má nastať. Aj napriek tomu, že tieto tri skupiny (zástupy, mýtnici a vojaci) majú prácu, ktorá ponúkala príležitosť k formám tyranie, Ján apeluje aby konali v horizonte lásky k blížnemu.

V nasledujúcom druhom segmente textu vo **veršoch 15-18** Ján Krstiteľ vymedzuje svoju rolu voči skutočnému **Mesiášovi**. Dáva na vedomie, že on nie je tým očakávaným Mesiášom. Pre väčšie zvýraznenie tejto skutočnosti vyjadruje obrazným príkladom remienku svoju podriadenosť Spasiteľovi. Krst Duchom Svätým a ohňom je v protiklade s Janovým krstom vodou. Krst Duchom Svätým bol veľkou túžbou poexilových Židov. Oheň sa spája aj v symbolike s plevou, kde odkazuje na súd a trest. Záverečná poznámka o Jánovej činnosti dáva na vedomie, že toto bol len jeden z jeho verejných príhovorov židovskému národu.

3. Nosné motívy

Jedným z dôležitých motívov tejto state je dôraz na **konanie lásky k blížnym**, ktorá má byť dôsledkom zmeny zmysľovania, čiže metanoie, o ktorej sa píše v predchádzajúcich veršoch (vv. 1-6). Ján ponúka svojim poslucháčom konkrétne príklady, v ktorých sa má táto zmena zmysľovania prejavíť. Týka sa to každej osoby bez ohľadu na jej spoločenské postavenie.

Ďalším dôležitým motívom je **kristologicko-mesiášská otázka**, ktorú musí Ján objasniť. Objasňuje ju tým, že seba vyhlasuje za toho, kto skutočnému Mesiášovi nie je hoden rozviazať ani remienok na obuvi. Vyjadruje tým svoju **podriadenosť** tomu, kto bude krstiť Duchom Svätým a ohňom, čo by mohlo byť ďalším motívom tejto state.

4. Výzvy a možnosti realizácie

Každý deň a nielen počas adventu sme pozývaní ku **konaniu dobra svojim blížnym**. Nie len tým, ktorí sú nášmu srdcu najbližší, ale úplne každému bez ohľadu na náš spoločenský status. Od nami častokrát opovrhovanými bratmi na okraji spoločnosti, až po najvyššie postavených činiteľov v spoločnosti. A aj napriek tomu bez náklonu k pýche máme ostať **podriadenými** tomu, ktorý sa stal telom a prebýval medzi nami.

Obr.: *Ján Krstiteľ na tróne* (Florenca, krstiteľnica, 13. stor.)

